

TRIBUNA

JAUME BARTUMEU CASSANY, PRESIDENT DEL GRUP PARLAMENTARI SOCIALDEMÒCRATA

La crisi de Portugal: els danys del neoliberalisme

Des de l'amistat amb el poble portuguès i amb el màxim respecte, voldria exposar avui la meua preocupació per l'evolució de la crisi econòmica en aquest país amic d'Andorra.

El primer ministre portuguès, Pedro Passos Coelho, va reconèixer el 15 de febrer que caldria revisar a la baixa les ja minses previsions econòmiques per a aquest 2013. Es preveu una reculada del producte interior brut d'un 1% i la Banca de Portugal preveu una recessió de l'1,9% pel 2013. Segons les xifres que acaba de publicar a Lisboa l'Institut Nacional d'Estadística, l'economia portuguesa ha caigut un 3,2% l'any 2012, amb un fort agreujament el quart trimestre de l'any passat, en bona part a causa de la reducció de les exportacions de béns i serveis.

Els que seguim amb interès l'evolució de Portugal no acabem d'esbrinar quina és la causa principal d'aquesta greu crisi. A diferència de Grècia, les seves finances públiques estaven ben controlades fins al 2008. A diferència d'Irlanda, Portugal no ha patit cap crisi bancària. I a diferència d'Espanya i Andorra, Portugal no ha tingut cap bombolla immobiliària.

Tanmateix, incapaç de satisfer els pagaments corrents, Portugal va haver de sol·licitar, el 3 de maig del 2011, setanta-vuit mil milions d'euros a la Unió Europea i al Fons Monetari Internacional (FMI), és a dir l'equivalent del 45% del seu producte interior brut.

Deu anys abans de tot això Portugal era citat com un exemple pels experts de la Comissió Europea. Entre l'adhesió a la Comunitat Europea l'any 1986 i l'any 2000 havia tingut un creixement extraordinari, beneficiant-se de la dinàmica de la integració europea.

Dissortadament, aquest hivern del 2013 l'Estat portuguès s'està desmanegant a poc a poc.

El divendres 15 de febrer del 2013 els diaris *Libération* (París) i *Le Temps* (Ginebra) publicaven sengles articles del periodista François Musseau, enviat especial a Viana do Castelo.

Al diari francès *Libération* el titular anava acompanyat d'un comentari contundent: "Televisió pública, companyies aèries, distribuïdors d'electricitat: el país liquida el seu patrimoni industrial públic per reduir el dèficit."

Aquest és el trist resultat de les polítiques neoliberals.

El debat que fa referència a com sortir de la crisi financera i econòmica que existeix avui arreu de la Unió Europea se centra en dues alternatives.

Una és la de continuar prioritant les polítiques de retallada de la despesa pública, per reduir l'endeutament dels estats, i les polítiques desreguladores del mercat laboral, orientades a facilitar l'acomodament dels treballadors per part dels empresaris, amb l'objectiu de "flexibilitzar" el mercat. Aquesta política s'acompanya de la voluntat de reduir els salaris per fer els països més "competitius".

És la proposta que lidera a Europa el Govern Merkel i que segueixen els governs conservadors i liberals a Portugal, a Espanya i també a Andorra.

José Maria Costa, l'alcalde socialista de Viana do Castelo, criticava la política de l'executiu conservador portuguès i deia: "Desposseïnt-nos de grups públics importants en benefici de societats estrangeres, i doncs d'interessos privats, estem posant entre parèntesis el domini del nostre destí. És una

deriva ultraliberal molt perillosa. Em fa por que això no condicioni a mitjà termini la nostra llibertat i la nostra democràcia."

És ben evident que l'austeritat ha agreujat la recessió tant a Grècia com a Portugal.

La conseqüència evident de les mesures que s'han adoptat a Portugal és, com recollia un editorial d'*El País* del 10 de setembre del 2012, "l'aprofundiment de la desigualtat en l'assumpció del cost de la crisi i l'acceleració en la distribució regressiva de la renda que s'afegeix a l'existent abans de l'experiència de la crisi".

El País seguia dient: "El cansament de la població i l'escepticisme dels inversors justifiquen una àmplia reconsideració d'aquestes polítiques basades en una austeritat mal entesa."

En la mateixa línia Antón Costas, catedràtic de política econòmica de la Universitat de Barcelona (UB), a la tribuna d'*El Periódico de Catalunya* del 14 de febrer ens deia que, ben mirat, "el nostre principal problema a Europa no és el dèficit públic i el deute. És el dèficit de sentit comú dels nostres governs".

Les dades publicades per la Comissió Europea a finals de l'any passat assenyalen que l'efecte depressiu de l'austeritat en la demanda domina sobre qualsevol altre efecte positiu que pogués tenir respecte al dèficit. El Fons Monetari Internacional ha dit el mateix. Però els neoliberals segueixen entestats en la seva sonsònia.

El que ens fa de preocupar no són les retallades puntuals motivades per una emergència econòmica, sinó el desmanegament del sistema del benestar mogut per interessos econòmics i ideològics.